

Заболотна С.О.,
студентка Хмельницького національного університету
Тельнов А.С.,
д.е.н, проф., професор кафедри маркетингу
Хмельницького національного університету

СТАНДАРТИЗАЦІЯ ТА МІЖНАРОДНА СЕРТИФІКАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗШИРЕННЯ ЕКСПОРТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ

Дотримання міжнародних стандартів якості та сталого виробництва має вирішальне значення для успішного розвитку промислових підприємств в умовах глобалізації та жорсткої конкуренції. Враховуючи вимоги іноземних організацій-партнерів до безпеки, екологічності, прозорості та якості продукції зобов'язують українські підприємства впроваджувати системи управління якістю, засновані на міжнародних стандартах. Стандартизація та сертифікація є інструментами, які гарантують належний рівень якості продукції, сприяють збільшенню частки ринку на нових глобальних ринках та поліпшення експортних перспектив України.

Підприємство ТОВ «Протеїн Інвест», яке займається переробкою сої та продажем соєвої продукції в Україні та інших державах, є прикладом ефективного використання міжнародних стандартів. Бажаючи залучити нових партнерів та клієнтів, компанія активно застосовує технології міжнародних стандартів для гарантування стабільної якості продукції та дотримання міжнародного законодавства.

На сьогодні підприємство сертифіковане за трьома міжнародними стандартами:

1. ISO 9001:2015

ISO (International Organization for Standardization) – Міжнародна організація зі стандартизації, яка розробляє стандарти, виконання яких гарантує, що продукти та послуги є безпечними, надійними й якісними, а виробничі процеси побудовано на застосуванні максимально ефективних ресурсів з мінімальним впливом на довкілля. Сертифікація за системою управління якістю ISO 9001 гарантує, що бізнес може виготовляти продукцію на стабільному рівні якості та безперервно покращувати його. В Україні відповідником цього стандарту є ДСТУ ISO 9001:2015. Дотримуючись вимог ISO 9001, підприємство гарантує контроль якості виробництва. Це зменшує ймовірність отримання неякісної продукції та сприяє покращенню якості основною виробничого процесу. Одним із найпоширеніших стандартів, створених Міжнародною організацією зі стандартизації, є ISO 9001:2015. Він застосовується у понад 170 країнах світу [1].

Система управління якістю підприємства ТОВ «Протеїн Інвест» відповідає вимогам міжнародного стандарту ISO 9001:2015 та забезпечує ефективне управління й належний контроль всіх виробничих процесів, що призводить до виготовлення продукції високого і стабільного рівня якості.

2. GMP+ B1

GMP+ (Good Manufacturing Practices) – це міжнародна система сертифікації безпеки кормів, започаткована у 1992 році в Нідерландах після кількох серйозних інцидентів, спричинених забрудненими кормами. Сьогодні GMP+ International – це некомерційна організація, яка об'єднує понад 19 000 сертифікованих підприємств у 90 країнах, забезпечуючи високі стандарти безпеки та сталого розвитку в усьому кормовому ланцюгу.

Система сертифікації кормів GMP+ (GMP+ Feed Certification, GMP+ FC) встановлює єдині міжнародні стандарти для виробництва, торгівлі, транспортування, перевалки, переробки та зберігання кормів. Вона охоплює всі етапи постачання, гарантуючи безпечність та якість продукції. Важливим принципом цієї системи є «ланцюговий підхід» – компанії, сертифіковані

за GMP+, працюють лише з іншими сертифікованими компаніями. Завдяки цьому створюється єдиний, прозорий та контрольований ланцюг постачання – від початку до кінця.

Види сертифікатів GMP+:

- GMP+ B 1: Виробництво, торгівля та послуги;
- GMP+ B 2: Виробництво кормових інгредієнтів;
- GMP+ B 3: Торгівля, збір, зберігання та перевалка;
- GMP+ B 4: Автомобільний та залізничний транспорт та фрахтування.

На підприємстві ТОВ «Протеїн Інвест» впроваджено міжнародний стандарт GMP+, що гарантує безпеку кормової продукції на всіх етапах виробництва і постачання для зростання довіри замовників у тому, що олійно-екстракційний завод виготовляє, зберігає та реалізує безпечну високоякісну кормову продукцію [2].

3. ISCC PLUS

ISCC – це визнана в усьому світі система сертифікації сталого розвитку, яка охоплює всі види сталих сировинних матеріалів, зокрема сільськогосподарську та лісову біомасу, біогенні відходи та залишки, циркулярні матеріали та відновлювані ресурси. На сьогодні видано понад 13 000 чинних сертифікатів у більш ніж 130 країнах, що робить ISCC однією з найбільших систем сертифікації у світі. Як стандарт, що не допускає знеліснення, і з сильним прагненням до захисту лісів, земель із високим запасом вуглецю та біорізноманіття, ISCC прагне створити світ, у якому біомаса та інші сировинні матеріали виробляються екологічно, соціально та економічно сталим способом.

ISCC PLUS – це схема добровільної сертифікації, розроблена для підтвердження характеристик сталості альтернативної сировини. Підприємство може використовувати сертифікат ISCC PLUS, щоб достовірно повідомити комерційним та індивідуальним споживачам, громадськості та державним установам, що ви дотримуетесь чітко визначених стандартів сталого розвитку.

ТОВ «Протеїн Інвест» є сертифікованим учасником міжнародної системи сталого розвитку ISCC PLUS, що засвідчує його відповідність жорстким екологічним і соціальним вимогам [3].

Крім того, ТОВ «Протеїн Інвест» готується до сертифікації відповідно до нового Європейського регламенту щодо боротьби з вирубкою лісів (EUDR – EU Deforestation Regulation). Ця сертифікація стане обов'язковою для всіх експортерів агропродукції до ЄС і вимагатиме документального підтвердження, що продукція не спричинила вирубки лісів після 31 грудня 2020 року [4].

Таким чином, стандартизація та міжнародна сертифікація мають ключове значення для збільшення конкурентоспроможності українських підприємств та розширення їх присутності на світових ринках. Прикладом того, як дотримання світових стандартів якості та безпеки створює нові економічні перспективи, є компанія ТОВ «Протеїн Інвест». Широке застосування таких методів в українській промисловості сприятиме піднесенню економіки країни, зміцненню її позицій як надійного торговельного партнера та підвищенню довіри за кордоном.

Література

1. Що таке стандарт ISO? URL: <https://onmedu.edu.ua/shho-take-standart-iso-9001/>
2. Офіційний сайт GMP+ International B.V. URL: <https://www.gmpplus.org/about-us/we-are-gmpplus/>
3. Офіційний сайт ISCC System GmbH. URL: <https://www.iscc-system.org/certification/iscc-certification-schemes/iscc-plus/>
4. Офіційний сайт Forest Stewardship Council GmbH. URL: <https://ua.fsc.org/ua-uk/EUDR>